USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2021/1681

ze dne 29. dubna 2021

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu společného podniku ECSEL na rozpočtový rok 2019

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu společného podniku ECSEL na rozpočtový rok 2019,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0108/2021),

A. vzhledem k tomu, že společný podnik ECSEL (společný podnik pro elektronické součásti a systémy pro vedoucí postavení Evropy (dále jen „společný podnik")) byl založen dne 6. května 2014 ve smyslu článku 187 Smlouvy o fungování Evropské unie, a to za účelem provádění společné technologické iniciativy pro „elektronické součásti a systémy pro vedoucí postavení Evropy" (dále jen „ECSEL") na období do 31. prosince 2024;

B. vzhledem k tomu, že společný podnik byl založen v květnu 2014 nařízením (EU) č. 561/2014 ([1]), které vstoupilo v platnost dne 27. června 2014, s cílem nahradit společné podniky ARTEMIS a ENIAC a pokračovat v jejich činnosti;

C. vzhledem k tomu, že členy společného podniku jsou Unie, členské státy a na základě dobrovolnosti přidružené země („zúčastněné státy") a sdružení členů ze soukromého sektoru („členové ze soukromého sektoru") zastupující své ustavující společnosti a jiné organizace, které v Unii působí v odvětví elektronických součástí a systémů;

D. vzhledem k tomu, že příspěvky Unie do společného podniku za celé období programu Horizont 2020 činí až 1 184 874 000 EUR (včetně prostředků ESVO) na administrativní a provozní náklady, příspěvky zúčastněných států nejméně 1 170 000 000 EUR na provozní náklady, přičemž výše jejich finančního příspěvku je úměrná příspěvku Unie, a příspěvky členů ze soukromého sektoru nejméně 1 657 500 000 EUR;

Rozpočtové a finanční řízení

1. konstatuje, že zpráva Účetního dvora o ověření roční účetní závěrky společného podniku za rok 2019 (dále jen „zpráva Účetního dvora") dospěla k závěru, že účetní závěrka společného podniku zobrazuje věrně ve všech významných ohledech jeho finanční situaci k 31. prosinci 2019, výsledky jeho činností, jeho peněžní toky a změny čistých aktiv za daný rok v souladu s jeho finančními pravidly a účetními pravidly, která přijal účetní Komise; konstatuje, že uskutečněné operace, na nichž se zakládá účetní závěrka, jsou ve všech významných ohledech legální a správné;

2. bere na vědomí, že společný podnik měl v rozpočtovém roce 2019 k dispozici (včetně nevyužitých rozpočtových prostředků z předchozích let, účelově vázaných prostředků a prostředků přerozdělených na příští rok) rozpočet zahrnující prostředky na závazky ve výši 203 966 000 EUR a prostředky na platby ve výši 232 545 000 EUR; konstatuje, že míra čerpání u prostředků na závazky činila 100 % a prostředků na platby činila 80 %;

3. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že koncem roku 2019 přispěla Unie částkou 637 600 000 EUR z fondu sedmého rámcového programu na spolufinancování činností sedmého rámcového programu a dalšími 17 931 000 EUR na spolufinancování s tím souvisejících správních nákladů a že kumulované závazky na tyto činnosti převzaté společným podnikem ECSEL v červnu 2014 činily 447 342 072 EUR (ARTEMIS 101 425 148 EUR a ENIAC 345 916 924 EUR); na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že koncem roku 2019 společný podnik zrušil závazky ve výši přibližně 21 800 000 EUR (z toho ARTEMIS přibližně 10 700 000 EUR a ENIAC 11 100 000 EUR) a vyplatil 372 480 443 EUR (ARTEMIS 78 362 170 EUR a ENIAC 294 118 273 EUR);

4. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že v roce 2019 dosáhla míra čerpání disponibilních prostředků na platby společného podniku ve výši 44 805 000 EUR u spolufinancování projektů sedmého rámcového programu hodnoty 45,3 %, přičemž příčinou této nízké míry čerpání byla zpoždění vnitrostátních financujících orgánů při vydávání osvědčení o ukončení projektu pro probíhající činnosti sedmého rámcového programu; dále konstatuje, že

([1]) Úř. věst. L 169, 7.6.2014, s. 152.

jelikož byl program uzavřen na konci roku 2017, zvyšují tato zpoždění riziko, že prostředky sedmého rámcového programu, které byly společnému podniku již přiděleny, nemusí být plně využity; vyzývá společný podnik, aby o situaci v této oblasti informoval orgán příslušný k udělení absolutoria;

5. konstatuje, že 30 zúčastněných států má povinnost poskytnout na operační činnosti společného podniku v rámci programu Horizont 2020 částku ve výši alespoň 1 170 000 000 EUR během období stanoveného nařízením (EU) č. 561/2014 a že na konci roku 2019 zúčastněné státy, které se v letech 2014 až 2018 účastnily výzev k předkládání návrhů, přijaly závazky ve výši přibližně 763 530 000 EUR a provedly platby ve výši přibližně 341 600 000 EUR (29,2 % celkových požadovaných příspěvků); na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že nízká míra příspěvků zúčastněných států souvisí s tím, že některé z těchto států zaúčtovávají své náklady a vykazují je společnému podniku až s ukončením projektů programu Horizont 2020, které podporují;

6. konstatuje, že z částky ve výši alespoň 1 657 500 000 EUR, jíž mají na činnosti společného podniku přispět členové ze soukromého sektoru (působící v průmyslu) během období stanoveného příslušným nařízením, poskytli tito členové podle odhadu společného podniku (vykázané příspěvky, které ještě nebyly potvrzeny) do konce roku 2019 věcné příspěvky ve výši 705 410 000 EUR v porovnání s peněžními příspěvky Unie na konci roku 2019 ve výši 681 483 000 EUR (podle nařízení (EU) č. 561/2014 až 1 184 874 000 EUR) a s potvrzenými věcnými příspěvky odvětví ve výši 102 559 000 EUR; dále konstatuje, že peněžní příspěvky odvětvových členů činily 14 922 000 EUR; na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že společný podnik může vypočíst skutečnou částku věcných příspěvků odvětvových členů až poté, kdy na konci programu potvrdí platnost příspěvků zúčastněných států, a že to vysvětluje vysokou částku vykázaných věcných příspěvků, které však dosud nebyly potvrzeny; vyzývá zúčastněné státy, aby dostály svým závazkům podle článku 4 nařízení (EU) č. 561/2014, pokud jde o jejich příspěvky a podávání zpráv o nich;

7. bere na vědomí, že společné podniky, které získávají finanční příspěvky od soukromých členů, uplatňují různé postupy; vyzývá k harmonizaci výpočtu věcného plnění v rámci všech společných podniků; navrhuje, aby společný postup zajistil transparentní a účinné metody hodnocení vedoucí k zajištění skutečné hodnoty příspěvku; vyzývá Účetní dvůr, aby zajistil dohled nad audity prováděnými nezávislými externími auditory; vyzývá rovněž k přijetí vhodného právního rámce, který zajistí, aby do konce programu bylo dosaženo požadované částky finančního příspěvku; poznamenává, že součástí tohoto právního rámce by mohl být požadavek, aby byl soukromý příspěvek vyplacen před odpovídajícím příspěvkem Unie nebo zároveň s ním;

8. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že pokud jde o rozpočet na rok 2019, který byl k dispozici pro projekty programu Horizont 2021, činila míra čerpání prostředků na závazky 100 % a míra čerpání prostředků na platby 89 % a že platby předběžného financování na projekty programu Horizont 2020 vybrané v rámci výzev k předkládání návrhů z let 2018 a 2019 odpovídaly 67 % hodnoty operačních plateb provedených v průběhu roku; dále na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že společný podnik znovu přidělil 19 000 000 EUR nevyužitých prostředků na platby z předchozích let do provozního rozpočtu na rok 2019, čímž zvýšil původní rozpočet pro grantové platby v rámci programu Horizont 2020 ze 163 080 000 EUR na 182 147 000 EUR, a že společný podnik odůvodnil opětovné přidělení prostředků do rozpočtu očekávaným zvýšením vykazovaných nákladů v roce 2019 v souvislosti s výzvami programu Horizont 2020 z let 2014 a 2015 a že do konce roku 2019 se vyčerpalo 59 % přerozděleného rozpočtu;

Výkonnost

9. konstatuje, že společný podnik používá klíčové ukazatele výkonnosti k měření operační výkonnosti a výkonnosti programů a zvláštní společné klíčové ukazatele výkonnosti v rámci programu Horizont 2020 a že za pomoci ukazatelů monitoruje zároveň i průřezové otázky;

10. žádá, aby společný podnik přezkoumal svou komunikační strategii s cílem zajistit, aby si příslušné zúčastněné strany byly vědomy jeho úkolů, činností a úspěchů;

11. vyzývá Komisi a Účetní dvůr, aby vypracovaly důkladnou metodu sledování výkonnosti s cílem hodnotit přínos společného podniku a zahrnout dopad na sociální oblast, zaměstnanost i trh; domnívá se, že výsledky tohoto hodnocení by měly být použity při budoucím rozdělování finančních prostředků Unie;

12. bere na vědomí, že celkový pákový efekt dosažený v roce 2019 u programu společného podniku (konkrétně náklady programu Horizont 2020 mínus financování Unie děleno financováním Unie) se rovná 3; dále konstatuje, že 1 EUR z finančních prostředků programu Horizont 2020 rovněž aktivuje 0,93 EUR z vnitrostátních či unijních strukturálních a investičních fondů;

13. konstatuje, že společný podnik v roce 2019 zveřejnil tři výzvy k předkládání návrhů (opatření v oblasti výzkumu a inovací, inovační opatření a koordinační a podpůrná opatření), na základě kterých bylo vybráno 15 ze 40 projektů spolupráce: osm opatření v oblasti výzkumu a inovací a šest inovačních opatření, jakož i jedno koordinační a podpůrné opatření; rovněž konstatuje, že společný podnik podepsal grantové dohody pro 13 návrhů vybraných z výzev k předkládání návrhů v roce 2018 a že všechny projekty zahájily svou činnost v roce 2019; dále bere na vědomí tři stěžejní iniciativy – Mobility.E, Industry4. a Health.E, které umožňují komunitě společného podniku zůstat i nadále v kontaktu s jinými komunitami (například poskytováním pomoci při dalším rozvoji činnosti sdílené se společným podnikem IIL v souvislosti s projektem Trials@Home, přičemž v pracovním plánu na rok 2020 se za tímto účelem schvaluje zvláštní výzva); bere na vědomí, že společný podnik splnil všechny své operační cíle na rok 2019;

14. konstatuje, že podle zprávy Účetního dvora činila na konci roku 2019 míra plnění programu Horizont 2020 71 %, pokud jde o zadávací řízení na činnosti přidělené společnému podniku;

15. bere na vědomí nezávislou studii o dopadu nazvanou „Studie o dopadu opatření financovaných podnikem ECSEL“ zveřejněnou v červenci 2020, jejíž autoři dospěli k závěru, že společný podnik již vedl k významným úspěchům na hospodářské i společenské úrovni tím, že poskytl pozitivní rámec pro budování důvěry a podstupování rizik a jasně přispěl k vytvoření správných podmínek nebo vhodného prostředí pro inovace na úrovni projektů i programů; dále konstatuje, že studie dospěla k závěru, že společný podnik je schopen podporovat výzkum a vývoj řešení, z nichž budou mít přímý prospěch občané Unie a která se zabývají společenskými výzvami;

16. konstatuje, že otázku práv duševního vlastnictví je třeba řešit u všech smluv, které mohou vést k zamýšlenému výstupu nebo výsledku výkonnosti; připomíná, že cílem práv duševního vlastnictví je ochránit práva jednotlivých tvůrců, ale rovněž poskytnout informace o tom, jak budou tato práva použita v budoucnosti; konstatuje, že jelikož je dotyčná činnost financována i z veřejných prostředků, měly by být výsledky transparentní, přístupné veřejnosti a měly by se na ně vztahovat zvláštní požadavky, např. na případnou interoperabilitu; vyzývá Komisi, aby navrhla právní rámec pro práva duševního vlastnictví a jejich uplatňování na trhu, včetně zvláštních požadavků a rozdělování zisků;

17. bere na vědomí informace obsažené ve výroční zprávě o činnosti společného podniku za rok 2019, které se týkají vyváženého zastoupení žen a mužů v projektech elektronických součástí a systémů pro vedoucí postavení Evropy a z nichž vyplývá, že celkový počet žen zapojených do těchto projektů, které probíhaly v roce 2019, a projektů v tomto roce vykazovaných (které probíhaly od roku 2014, 2015 a 2016, 2017 a 2018) činil 20 %, přičemž 13 % bylo zapojeno do výzkumných a 7 % do nevýzkumných činností.

18. vyzývá Komisi, aby zajistila, aby se programy činnosti společného podniku řídily v budoucnu požadavky a cíli stanovenými v právních předpisech Unie, pokud jde o digitalizaci, a sledovaly strategie, které v této oblasti vypracovala Komise i dotyčné odvětví;

Vnitřní kontroly

19. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že společný podnik vypracoval spolehlivé postupy kontroly ex ante založené na finančních a provozních dokumentárních přezkumech a že na konci roku 2019 společný podnik stále ještě nepřistoupil k zavádění nového rámce Komise pro vnitřní kontroly spočívající na 17 zásadách pro vnitřní kontroly, který je povinen zavést; na základě odpovědi společného podniku konstatuje, že podnik začal v roce 2020 prostřednictvím akčního plánu přecházet na nový rámec vnitřní kontroly a že stanovuje kritéria pro monitorování vnitřní kontroly před validací vedením a mimo to že před dokončením přechodu na nový rámec vnitřní kontroly nadále uplatňuje a monitoruje svůj komplexní soubor stávajících standardů vnitřní kontroly; vyzývá společný podnik, aby informoval orgán příslušný k udělení absolutoria o aktuální situaci v této oblasti;

20. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že společný podnik podnikl kroky, aby posoudil, jak vnitrostátní financující orgány provádějí audity ex post, a obdržel od vnitrostátních financujících orgánů písemná prohlášení o tom, že prováděné vnitrostátní postupy poskytují přiměřenou jistotu o legalitě a správnosti operací, ale že významné rozdíly v metodikách a postupech používaných vnitrostátními financujícími orgány neumožňují společnému podniku vypočítat jedinou spolehlivou váženou míru chyb ani míru zbytkových chyb pro platby sedmého rámcového programu; na základě zprávy Účetního dvora navíc konstatuje, že platby společného podniku v souvislosti s projekty sedmého rámcového programu provedené v roce 2019 činily 20 305 796 EUR (ve srovnání se

41 247 048 EUR v roce 2018), což představovalo 11,2 % (ve srovnání s 22 % v roce 2018) celkových operačních plateb provedených společným podnikem v roce 2019, a že u těchto plateb uplatnil Účetní dvůr míru zbytkových chyb stanovenou generálním ředitelstvím Komise pro výzkum a inovace pro celý sedmý rámcový program, která ke konci roku 2019 činila 3,52 %;

21. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že v případě plateb prováděných v rámci programu Horizont 2020 je za audity ex post odpovědný společný útvar auditu Evropské komise a že na základě výsledků auditů ex post, které byly k dispozici ke konci roku 2019, vykázal společný podnik u projektů programu Horizont 2020 reprezentativní míru chyb ve výši 3 % a míru zbytkových chyb ve výši 1,48 % (zúčtování a konečné platby); dále konstatuje, že Komise ve svém návrhu nařízení o programu Horizont 2020 uvádí, že u výdajů na výzkum v rámci programu Horizont 2020 je riziko chyby v rozmezí 2–5 % ročně realistickým cílem (vezmou-li se v úvahu náklady na kontroly, opatření navržená ke zjednodušení pravidel a související inherentní riziko spojené s úhradou nákladů výzkumného projektu) a že konečným cílem je dosáhnout při uzavření programů (po zohlednění finančního dopadu všech auditů, nápravných opatření a zpětného získání prostředků) míry zbytkových chyb, která se bude co nejvíce blížit 2 %;

22. konstatuje, že Účetní dvůr v rámci kontrol operačních plateb zkontroloval náhodně vybraný vzorek plateb z programu Horizont 2020 provedených v roce 2019 na úrovni konečných příjemců s cílem potvrdit míry chyb auditů ex post; konstatuje, že podrobné audity Účetního dvora odhalily systémové chyby týkající se vykázaných osobních nákladů, přičemž k hlavním chybám patří chybný výpočet hodinové sazby pro majitele společnosti a uplatnění ročních hodinových sazeb, které nebyly založeny na úplném rozpočtovém roce; vyzývá společný podnik, aby zlepšil svůj systém vykazování nákladů na zaměstnance a informoval orgán příslušný k udělení absolutoria o dalším vývoji situace v této oblasti;

23. konstatuje, že společný podnik přijal v dubnu 2018 akční plán a že některé činnosti jsou již ukončené, přičemž většina činností má být provedena v roce 2019, a že některé byly považovány za činnosti mimo rámec působnosti společného podniku;

24. na základě zprávy Účetního dvora konstatuje, že společný podnik schválil v roce 2019 rozvrh plateb, aby napravil situaci, kdy odvětvovému členovi AENEAS nebyly fakturovány peněžní příspěvky na správní náklady převyšující částku 1 000 000 EUR, na což upozornil Účetní dvůr ve svém auditu týkajícím se udělení absolutoria za rok 2018, a že společný podnik vydal první inkasní příkaz pro AENEAS ve výši 549 500 EUR a že zbývající částka ve výši 550 023 EUR měla být v souladu s rozvrhem plateb vybrána v roce 2020;

Interní audit

25. konstatuje, že útvar interního auditu (IAS) přijal v posledním čtvrtletí roku 2019 opatření v návaznosti na doporučení vyplývající z auditu s cílem posoudit pokrok, kterého bylo dosaženo při provádění dosud neuzavřených doporučení vyplývajících z minulých auditů provedených útvarem interního auditu, a že dospěl k závěru, že všechna doporučení předložená během auditu nyní společného střediska provádění byla účinně provedena; konstatuje, že pokud jde o audit řízení výkonnosti činností společného podniku, bylo účinně provedeno jedno doporučení (týkající se ukazatelů výkonnosti a monitorovacích nástrojů), zatímco doporučení (týkající se výkonnostního rámce) zůstává otevřené, neboť bylo splněno částečně; konstatuje, že útvar interního auditu vydal v červenci 2019 strategický plán interního auditu na období 2019–2021, který vychází z výsledků hloubkového posouzení rizik provedeného tímto útvarem v listopadu 2018; rovněž konstatuje, že v souladu s tímto plánem interního auditu byl v průběhu roku 2019 zahájen audit týkající se provádění a uzavření grantové dohody společného podniku v rámci programu Horizont 2020, během něhož se posuzuje, zda jsou zavedené vnitřní kontroly koncipovány vhodným způsobem a zda jsou účinné a účelné, přičemž tento audit ještě probíhá;

26. na základě odpovědi Účetního dvora konstatuje, že společný podnik musí zlepšit interní komunikaci, aby byl schopen určit příjemce ohrožené úpadkem a včas vykazovat předběžné financování, u nějž hrozí, že je nebude možné získat zpět, a že aktiva předběžného financování uvedená v roční účetní závěrce proto mohou být nadhodnocena; vyzývá společný podnik, aby informoval orgán příslušný k udělení absolutoria o dalším vývoji situace v této oblasti;

Řízení lidských zdrojů

27. konstatuje, že k 31. prosinci 2019 zaměstnával společný podnik 30 z 31 zaměstnanců, neboť jedna pozice vyslaného národního odborníka byla schválena, avšak nebyla ještě obsazena; konstatuje, že podstatná část činnosti společného podniku byla věnována přípravě aktualizace prováděcích pravidel ke služebnímu řádu.